

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 1 lipca 2024 r.

Pozycja 178

POSTANOWIENIE z dnia 14 grudnia 2023 r. Sygn. akt Ts 260/22

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Pszczółkowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.J. o zbadanie zgodności:

- 1) art. 15zsz¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, ze zm.) z art. 45 ust. 1 oraz z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) art. 244 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1805, ze zm.) z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 oraz art. 7 Konstytucji,
- 3) art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 1313, ze zm.) z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 oraz art. 7 Konstytucji,
- 4) art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2100) z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 oraz art. 7 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej, wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 7 listopada 2022 r. (data nadania), M.J. (dalej: skarżący) – reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru – wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia.

2. Skarga została wniesiona w związku z następującym stanem faktycznym:

Wyrokiem z 25 lipca 2018 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w W. oddalił powództwo skarżącego przeciwko Skarbowi Państwa – Prezesowi Trybunału Konstytucyjnego o zapłatę.

Apelacja skarżącego od powyższego orzeczenia została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w W. z 20 czerwca 2022 r. (sygn. akt [...]), procedującego w składzie jednoosobowym.

3. Zdaniem skarżącego kwestionowane przepisy naruszają powołane normy konstytucyjne przez niezagwarantowanie jednostce rzetelnej procedury sądowej.

4. Zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 9 grudnia 2022 r. (którego odpis został doręczony pełnomocnikowi skarżącego 30 grudnia 2022 r.) skarżący został wezwany do usunięcia braku formalnego skargi konstytucyjnej przez poinformowanie, czy od wskazanego w skardze konstytucyjnej ostatecznego orzeczenia został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia.

W sporządzonym przez pełnomocnika oraz wniesionym do Trybunału 9 stycznia 2023 r. (data nadania) piśmie procesowym skarżący stwierdził, że nie jest w stanie zidentyfikować, odnośnie do których z dwóch skarg konstytucyjnych zostało wydane doręczone mu zarządzenie Prezesa Trybunału z 9 grudnia 2022 r. (k. 48); w związku z powyższym poinformował, że w sprawie pierwszej skargi, w której zakwestionował konstytucyjność art. 15zsz¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, ze zm.; dalej: ustawa z 2020 r.), art. 244 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, ze zm.; dalej: k.p.c.), art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 1313, ze zm.; dalej: ustawa o PGSP) i art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2100; dalej: ustawa o PGRP) wniósł skargę kasacyjną (k. 48-48v).

5. Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 27 lutego 2023 r. (którego odpis został doręczony pełnomocnikowi skarżącego 13 marca 2023 r.) skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez:

1) wskazanie – stosownie do art. 53 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) – które wolności lub prawa, wywodzone przez skarżącego z:

a) art. 45 ust. 1 Konstytucji,

b) art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji,

zostały naruszone przez art. 15zsz¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z 2020 r.;

2) uzasadnienie – stosownie do art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK – zarzutu niezgodności art. 15zsz¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z 2020 r. z:

a) art. 45 ust. 1 Konstytucji,

b) art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji;

3) wyjaśnienie – stosownie do art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK – w jakim zakresie podstawę wyroku Sądu Okręgowego w W. z 25 lipca 2018 r. (sygn. akt [...]) oraz wyroku Sądu Apelacyjnego w W. z 20 czerwca 2022 r. (sygn. akt [...]) stanowiły:

a) art. 244 § 1 k.p.c.,

b) art. 15 ust. 3 ustawy o PGSP, która została uchylona 1 stycznia 2017 r.,

c) art. 33 ust. 2 ustawy o PGRP;

4) po udzieleniu wyjaśnienia, o którym mowa w punkcie 3, wskazanie – stosownie do art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK – które wolności lub prawa, wywodzone przez skarżącego z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 oraz art. 7 Konstytucji zostały naruszone przez:

a) art. 244 § 1 k.p.c.,

b) art. 15 ust. 3 ustawy o PGSP,

c) art. 33 ust. 2 ustawy o PGRP;

- 5) uzasadnienie – stosownie do art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK – zarzutów niezgodności:
- a) art. 244 § 1 k.p.c. z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 oraz art. 7 Konstytucji,
 - b) art. 15 ust. 3 ustawy o PGSP z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 oraz art. 7 Konstytucji,
 - c) art. 33 ust. 2 ustawy o PGRP z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 oraz art. 7 Konstytucji.

W reakcji na powyższe zarządzenie skarżący wniósł do Trybunału 20 marca 2023 r. (data nadania) pismo procesowe (k. 56-58), sporządzone przez pełnomocnika, którego skarżący umocował do reprezentowania w niniejszym postępowaniu na czas choroby dotychczasowego pełnomocnika (k. 59).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom.

Stosownie do art. 61 ust. 4 u.o.t.p.TK Trybunał odmawia nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej, jeżeli:

- skarga nie spełnia wymogów określonych w ustawie i usunięcie braków nie jest możliwe (pkt 1);
- braki, o których mowa w art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK, nie zostały usunięte w terminie (pkt 2);
- jest ona oczywiście bezzasadna (pkt 3).

2. Przedmiotem kontroli w niniejszej sprawie uczyniono następujące przepisy:

- art. 15zsz¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, ze zm.; dalej: ustawa z 2020 r.);
- art. 244 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, ze zm.; dalej: k.p.c.);
- art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 1313, ze zm.; dalej: ustawa o PGSP);
- art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2100; dalej: ustawa o PGRP).

3. Trybunał stwierdza, że analizowana skarga konstytucyjna nie może zostać przekazana do rozpoznania merytorycznego.

4. W odniesieniu do zarzutu niekonstytucyjności art. 15zsz¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z 2020 r. należy zauważyć, że na podstawie art. 28 pkt 2 z związku z art. 40 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1860) zaskarżony przepis został uchylony 28 września 2023 r.

Odnosząc powyższe ustalenie do niniejszej sprawy, Trybunał przypomina, że w myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub pra-

wach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji. Skarżący musi wykazać zatem, że w wyniku wydania ostatecznego rozstrzygnięcia w jego sprawie doszło do faktycznego i aktualnego naruszenia konstytucyjnych wolności lub praw (zob.: postanowienia TK z: 3 lipca 2007 r., sygn. SK 4/07, OTK ZU nr 7/A/2007, poz. 83; 14 września 2009 r., sygn. SK 51/08, OTK ZU nr 8/A/2009, poz. 127; 29 listopada 2010 r., sygn. SK 37/08, OTK ZU nr 9/A/2010, poz. 119; 29 marca 2012 r., sygn. Ts 327/11, OTK ZU nr 2/B/2012, poz. 247 oraz 18 maja 2016 r., sygn. Ts 150/15, OTK ZU B/2016, poz. 392; zob. także: Z. Czeszejko-Sochacki, *Skarga konstytucyjna w prawie polskim*, „Przegląd Sejmowy” nr 1/1998, s. 35 i 41; *idem*, *Formy naruszenia konstytucyjnych wolności lub praw*, [w:] *Skarga konstytucyjna*, red. J. Trzeciński, Warszawa 2000, s. 79-81; W. Wróbel, *Skarga konstytucyjna – problemy do rozwiązania*, [w:] *Księga XX-lecia orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego*, red. M. Zubik, Warszawa 2006, s. 67).

Trybunał Konstytucyjny uznaje, że naruszenie, wskazane przez skarżącego, nie ma już charakteru aktualnego. Skarżący upatruje naruszenia swoich konstytucyjnych wolności i praw w regulacji szczególnej o charakterze tymczasowym, zgodnie z którą w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii związanego z pandemią COVID-19 wieloosobowe składy sądów orzekających w reżimie procedury cywilnej zostały zmienione na jednoosobowe. Aktualność naruszenia konstytucyjnych praw lub wolności oznacza, że podmiot wnoszący skargę konstytucyjną musi mieć interes prawny w merytorycznym rozstrzygnięciu skargi, tymczasem w sprawie skarżącego istnienie tego interesu – wobec działań legislacyjnych – wygasło.

Ponadto skarżący nie wykonał punktów 1 i 2 zarządzenia sędziego Trybunału w przedmiocie braków formalnych, poprzestając na ogólnikowych sformułowaniach, w istocie powtarzających odpowiedni fragment w uzasadnieniu skargi konstytucyjnej (por. k. 4-7 i k. 57-57).

Wyklucza to tym samym przekazanie skargi konstytucyjnej we wskazanym zakresie do merytorycznego rozpoznania i stanowi o konieczności odmowy nadania jej dalszego biegu w odniesieniu do art. 15zsz¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z 2020 r. na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 i 2 u.o.t.p.TK; *nota bene* w postępowaniu merytorycznym rozpoznanie skargi zakończyłoby się umorzeniem postępowania na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 i 4 u.o.t.p.TK (por. np. postanowienia TK z 20 lipca 2004 r., sygn. SK 31/03, OTK ZU nr 7/A/2004, poz. 78 oraz 10 lipca 2018 r., sygn. SK 5/17, OTK ZU A/2018, poz. 46).

5. Odnosnie do zarzutów niekonstytucyjności art. 244 § 1 k.p.c., art. 15 ust. 3 ustawy o PGSP oraz art. 33 ust. 2 ustawy o PGRP skarżący nie wykonał punktu 3 zarządzenia sędziego Trybunału, tj. w ogóle nie wyjaśnił, w jakim zakresie wskazane przepisy były podstawą wydanych w jego sprawie: wyroków Sądu Okręgowego w W. z 25 lipca 2018 r. (sygn. akt [...]) oraz Sądu Apelacyjnego w W. z 20 czerwca 2022 r. (sygn. akt [...]). Trybunał zwraca ponadto uwagę, że wymienione orzeczenia zostały wydane w następstwie powództwa skarżącego o zapłatę odszkodowania za czynności procesowe podjęte w jego sprawie procedowanej przed Trybunałem Konstytucyjnym w latach 2015-2016, zaś kwestionowane przepisy dotyczą odpowiednio: mocy dowodowej dokumentów urzędowych w postępowaniu cywilnym (art. 244 § 1 k.p.c.) oraz legitymacji służbowej Prezesa, Wiceprezesa i radcy Prokuraturii Generalnej (art. 15 ust. 3 ustawy o PGSP oraz art. 33 ust. 2 ustawy o PGRP).

W tym miejscu należy wyjaśnić skarżącemu, że z uwagi na jednoznaczne brzmienie art. 79 ust. 1 Konstytucji, a także na wymagania sformułowane w art. 53 ust. 1 u.o.t.p.TK, aby uznać skargę konstytucyjną za dopuszczalną, musi występować ścisła relacja (związek) pomiędzy treścią orzeczenia, zaskarżonym przepisem aktu normatywnego a postawionym zarzutem niezgodności tego przepisu z określoną normą konstytucyjną (por. np. postanowienie TK z 3 grudnia 2020 r., sygn. Ts 116/18, OTK ZU B/2021, poz. 78). W analizowanej sprawie –

z uwagi na powyższe – tego typu relacja nie zachodzi. Ponadto skarżący zarówno w uzasadnieniu skargi (k. 7-10), jak i w piśmie procesowym (k. 58), przedstawił wywody, które w ogóle nie odpowiadają wymogom z art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK, tylko – abstrahując już od tego, że nie zostały poparte żadnymi dowodami – noszą cechy skargi na stosowanie prawa, która jest poza kognicją polskiego sądu konstytucyjnego; stanowi to też niewykonanie punktów 4 i 5 zarządzenia sędziego Trybunału.

Powyższe przekłada się na odmowę nadania dalszego biegu skardze w zakresie dotyczącym art. 244 § 1 k.p.c., art. 15 ust. 3 ustawy o PGSP oraz art. 33 ust. 2 ustawy o PGRP na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 i 2 u.o.t.p.TK.

W tym stanie rzeczy postanowiono jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo do wniesienia zażalenia na niniejsze postanowienie w terminie siedmiu dni od daty jego doręczenia.